

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium 2008-2010. időszakra vonatkozó civil cselekvési tervének időarányos teljesüléséről szóló beszámoló

1. A minisztérium jogszabály-előkészítési tervének nyilvánosságra hozatala a tárca honlapján.

Civil oldalról erős igény mutatkozott arra, hogy minél korábbi szakaszban értesüljenek egy döntési folyamat elindulásáról. A tájékoztatás, valamint a civil oldalról történő szakmai kezdeményezés minél korábbi szakaszban történő megvalósulása érdekében a tárca honlapján elérhető a minisztérium jogszabály-előkészítési terve.
(<http://www.okm.gov.hu/main.php?folderID=2169>)

2. Az OKM által előkészített jogszabálytervezeteknek, az azokhoz kapcsolódó előterjesztéseknek és/vagy szakmai indoklásoknak az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény vonatkozó rendelkezéseinek megtartásával történő megjelenítése a tárca honlapján.

Az egyes jogszabálytervezetek egységes formában, az értelmezést segítő, az intézkedés szükségességét indokoló vezetői összefoglalóval együtt elérhetőek a tárca honlapján.
(<http://www.okm.gov.hu/main.php?folderID=1331>)

Ugyanakkor sajnos nem sikerült jól működő gyakorlattá tenni, hogy az egyes észrevételekre válaszoló, a tárca álláspontját ismertető összefoglalókat is megjelenítsük a honlapunkon. A cselekvési terv jelen felülvizsgálata során az érintett főosztályok vezetőivel egyeztetjük a kompetenciákat és felelőségeket annak érdekében, hogy a jövőben a visszajelzések megjelenítésével is eleget tehesünk az Eitv-ben megfogalmazottaknak.

3. A nyitott jogalkotás elveinek megfelelően, az adott témában érdekelt civil szervezetek bevonása a jogszabály-előkészítés folyamatába.

Szakterületenként és jogszabálynként változó, hogy milyen mértékben vonják be a szakterületek az előkészítésbe a szakmai szervezeteket.

Az átfogó nagy módosítások, illetve új eljárásrendek kidolgozása során (pl. előadóművészeti törvény, a mozgóképről szóló törvény módosítása, doktori iskola létesítésének eljárási rendje, múzeumok szakmai támogatásáról szóló rendelet stb.) már a kodifikáció korai szakaszában együtt dolgoztak a szakterületek a legfontosabb civil partnerekkel.

A Kormány ügyrendjéről szóló 1006/2008 (II. 19.) Korm. határozat 3. pontjában foglaltak szerint az egyes előterjesztések részét képezi a társadalmi egyeztetési menetrend. A felsorolt társadalmi és érdekképviseleti szervezetek, szakmai testületek a tárca legfontosabb partnereiként az államigazgatási egyeztetés során közvetlenül is megkapják a tervezeteket, ugyanakkor azok mindenki számára elérhetőek a tárca honlapján is.

4. A civil részvétellel működő tanácsadó, véleményező, döntés-előkészítő testületek működtetésével biztosítani kell a civil szervezetek időbeni és érdemi tájékoztatását a döntéshozatali folyamatok állásáról, ezzel együtt lehetőséget kell teremteni az álláspontok megismertetésére, megvitatására.

Az oktatási és a kulturális ágazatban is az egyeztetések érdemi része testületi keretek között zajlik. Több testület működik ezen a területen civil részvétellel. Ezek mindegyike önálló delegálási és működési szabályozással bír. Civil oldalról is megerősítést nyert, hogy a tárca egyeztetési gyakorlata kiemelkedően jónak minősíthető.

Az egyes testületek átlátható működése érdekében a tárca honlapjának átalakítása során egységesített módon elérhetővé tettük az ülésekre szóló meghívókat, az

emlékeztetőket/jegyzőkönyveket, valamint a határozatokat. A könnyebb tájékozódás érdekében a társadalmi párbeszéd menüpont alatt összegyűjtöttük a különböző szakterületeken működő testületek elérhetőségét.

(<http://www.okm.gov.hu/main.php?folderID=2136>)

5. Ki kell alakítani az OKM honlapján a szakterületek egységes megjelenítését, és biztosítani kell a civil szervezetek működése során jól hasznosítható aktuális információk elérését.

Első lépésként kialakítottuk a honlapon a Társadalmi párbeszéd menüpontot, ahol a civil szervezetek számára (linkek formájában) összegyűjtve érhető el minden fontos információ.

(<http://www.okm.gov.hu/main.php?folderID=2136>)

2009 februárjában a tárca honlapján található információk teljes felülvizsgálatára is sor került. A már elavult információk és struktúrák törlése, átalakítása eredményeként most sokkal gyorsabb az információk megtalálása.

6. Át kell tekinteni, és szükség szerint módosítani a civil szervezetekkel és szövetségeikkel kötött együttműködési megállapodásokat. Fel kell tárni, és kezdeményezni kell a további megállapodások megkötését.

Tárcaunk tevékenységéhez kapcsolódóan csupán egyetlen együttműködési megállapodás létezik: a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal és az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület között.

Ugyanakkor mind a közoktatási, mind pedig a kulturális ágazat területén elmondható, hogy nem formalizált keretek között intenzív az együttműködés a civil szervezetekkel.

7. Át kell tekinteni, és szükség szerint módosítani kell a kormányzat munkáját segítő, civil részvétellel működő tanácsadó, javaslattevő, véleményező testületekre vonatkozó szabályokat annak érdekében, hogy a civil résztvevőre vonatkozó javaslattevő, illetve a civil résztvevő kiválasztása az adott terület vonatkozásában széles körű civil érdekképviseletet biztosító, átlátható és alkotmányos módon történjék.

Egységes a közoktatási és a kulturális területen működő testületek szabályozása a tekintetben, hogy jelölésre és választásra csak azon szervezeteknek van lehetőségük, melyek regisztrálnak a minisztériumnál. A regisztráció feltétele az adott ágazatban való érdekelttség, az országos hatókör és a formális működés bizonyítása. A testületek tagjait a minisztérium koordinálásával a minisztériumnál regisztrált szervezetek választják meg.

Több civil szervezet jelezte, hogy semmilyen visszajelzést sem kapnak a testületbe delegált tagoktól az ott folyó munkával kapcsolatban. Az egyes testületek működését szabályozó dokumentumok felülvizsgálatakor tárcaunk javasolta, hogy a delegálási megállapodások tartalmazzák azt is, hogy a civil testületi delegáltak milyen kötelezettségeket vállalnak a testületi tagság betöltésével. Az aktualizálás során ez a szempont érvényesült.

8. A kulturális terület szereplőivel történő hatékonyabb együttműködés érdekében a Kulturális Szakmapolitikai Tanács létrehozása.

A feladat a cselekvési tervben rögzített 2008. május 30-i határidőhöz képest közel 1 éves késéssel teljesül.

A kulturális élet területét érintő kérdésekben a széles körű, demokratikus szakmai érdekegyeztetés megvalósulása érdekében a kultúráért felelős miniszter kezdeményezte a Kulturális Ágazati Szakmapolitikai Tanács létrehozását (KÁSZT).

A KÁSZT a kultúráért felelős miniszter kulturális döntés-előkészítő, véleményező és javaslattevő testülete, amelynek tagjait az érintett minisztériumok (kormányzati oldal) mellett a kulturális intézményeket fenntartók (fenntartói oldal), a kulturális ágazat és aláágazatai

országosan reprezentatív szakszervezetei (szakszervezeti oldal), valamint a művészeti szakágazatban, a közművelődési szakágazatban és a közgyűjteményi szakágazatban tevékenykedő országos hatókörű kulturális civil szakmai szervezetek (szakmai oldal) delegálják.

A szakmai oldal tagjainak delegálásában azon országos hatókörű civil szakmai szervezetek vehettek részt, amelyek 2008. november 28-ig regisztrálták magukat az Oktatási és Kulturális Minisztérium Kulturális Örökségvédelmi és Koordinációs Főosztályán. A regisztrálások és a hiánypótlások feldolgozását követően 2009. február 26-án került sor a szakmai szervezetek delegálására. A fenntartói, valamint a kormányzati oldal képviselőinek megnevezését 2009. április 24-éig várjuk.

A tagok ismeretében kerülhet majd sor a KÁSZT alakuló ülésének összehívására, valamint a testület ügyrendjének kialakítására.

9. Az ágazati érdekegyeztetés és konzultáció civil részvétellel működő formális/informális fórumai működési feltételeinek és nyilvánosságának biztosítása érdekében ki kell jelölni azt az adatszolgáltatásért is felelős ügyintézőt, aki szakterülete vonatkozásában együttműködik a civil kapcsolatok tárcaszintű koordinációjáért felelős Társadalmi és Civil Kapcsolatok Titkárságával.

A testületek ügyrendjében meghatározott dokumentumokat (pl. az ülésekre szóló meghívók, jegyzőkönyvek, határozatok) az adott testület titkára juttatja el a Sajtóiroda illetékes munkatársának, aki gondoskodik a tárca honlapján való közzétételről.

10. Kapcsolattartás a kormányzati szervek és más országos szervezetek civil ügyekért felelős szervezeti egységeivel, a Civil Koordinációs Tárcaközi Bizottság működésével kapcsolatos feladatok minisztériumi koordinálása.

A Társadalmi és Civil Kapcsolatok Titkársága a bizottságok üléseinek állandó résztvevőjeként jó munkakapcsolatot alakított ki a kormányzati szervek és más országos szervezetek civil ügyekért felelős szervezeti egységeivel.

11. Ki kell alakítani a kulturális és a felsőoktatási területen a tárcával együttműködő civil szervezetek önkéntes regisztrációs rendszerét.

12. Ki kell alakítani a tárcával együttműködő civil szervezetek önkéntes regisztrációján alapuló ágazati szintű regisztrációs rendszer OKM honlapon történő elérését.

A két fenti feladatot felülvizsgáltuk és módosítottuk.

A kultúra és a felsőoktatás területén a jövőben sem lesz pályázati feltétel a szervezetek regisztrációja. Ugyanakkor kulturális területen a kiemelt szakmai együttműködés (KÁSZT-be történő delegálás) feltétele volt a civil szervezetek regisztrációja. (<http://www.okm.gov.hu/main.php?folderID=2201>)

Arra a célra, hogy megismerjük az egyes ágazatokban tevékenykedő civil szervezeteket, tárcánk nem kíván regisztrációs felületet kialakítani, hiszen ezek az adatok jelenleg is megismerhetők a KSH, illetve az NCA kimutatásai alapján.

13. „A kormányzati civil kapcsolatok fejlesztését szolgáló egyes intézkedésekről” szóló 1065/2007 (VIII. 23.) Korm. határozatban meghatározott egységes országos civil nyilvántartási rendszer kiépítését követően ki kell alakítani az elektronikus pályáztatás ágazati struktúráját.

Az OKM Támogatáskezelő (OKMT) az Oktatási és Kulturális Minisztérium háttérintézményeként az oktatási miniszter által megjelölt költségvetési fejezeti kezelésű előirányzatok, programok és egyéb nemzetközi és közösségi pénzforrások pályázati úton történő felhasználásával, lebonyolításával és ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat látja el.

Az elektronikus pályáztatás elterjedésének komoly hátráltatója a kialakítás költségigényessége, a pályázók jelentős részénél (főleg kisebb pályázatok esetében) a felülethez való hozzáférés problémája, valamint a digitális aláírás megoldatlansága.

Az EU-s pályázatok esetében az Irányító Hatóság elektronikus kitöltő felület létrehozását költséghatékonysági okok miatt csak kb. 100 pályázatszám fölött engedélyezi, de ebben az esetben is be kell nyújtani minden dokumentumot papír alapon.

Hazai pályázatoknál is csak abban az esetben van lehetőség az online felület használatára, ha a pályázók száma több száz, esetleg több ezer körüli. A dokumentumok papír alapú benyújtása ebben az esetben is kötelező.

14. Az állami közfeladat-ellátásban a civil szervezetek szerepvállalásával összefüggő szektor szintű tapasztalatok összegzése.

A civil szervezetek szakmai felügyelete megoszlik a szakállamtitkárok között, így a szakmai kapcsolattartás is decentralizált formában történik.

Az egyes szakterületek referensei rendszeresen részt vesznek a tapasztalatokat összegző konferenciákon, fórumokon.

15. A civil szervezeteknek a TÁMOP-hoz köthető pályázati felhívásokról történő hatékonyabb tájékoztatása érdekében a pályázati felhívások kidolgozásának szerves részét képező társadalmi egyeztetés meghirdetése a tárcánk honlapján.

A Társadalmi párbeszéd menüponton keresztül elérhető az NFÜ honlapja, ahol megtekinthetők az OKM érdekeltségi körébe tartozó pályázatok felhívásai.